

20.10.2021
**ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ:
ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ**

Технологія розвивального навчання

Підготував О.А.Потабенко

Потабенко О.А. - На сучасному етапі у зв'язку з формуванням нового типу особистості – людини інформаційного суспільства, здатної до здійснення прогресивних перетворень у соціально-економічній галузі, відродження моральності і духовності у культурній сфері, надзвичайно актуальними є впровадження інтерактивного, проектного навчання, реалізація технологій формування творчих якостей, критичного мислення.

В освітньому просторі інтенсивно розвиваються процеси активізації науково-педагогічної ініціативи та творчості на засадах гуманізації, інтеграції, діяльнісного підходу, що мають на меті успішну самореалізацію особистості. Результатами такої творчості є нові педагогічні проекти й моделі освіти; методи та технології навчання і виховання; навчальні програми, підручники та посібники; сучасні типи закладів освіти.

Важливим у процесі реалізації ідей розвивального навчання є підхід педагога до виявлення результатів навчання.

Історія розвитку ідеї розвиваючого навчання сягає часів Конфуція, який у своїх педагогічних і дидактичних висловлюваннях стверджував, що головне у навчанні – це забезпечення всебічного розвитку особистості

Технологія розвивального навчання
Леоніда Володимировича Занкова

Особливість методики Л. В. Занкова полягає у тому, що основною мотивацією навчальної діяльності учня є *пізнавальний інтерес*

Технологія розвивального навчання Л. В. Занкова з'явилася і набула поширення в 50-ті роки ХХ століття. Її поява була зумовлена тим, що, на думку вченого, існуюча школа не розкривала резервів психічного розвитку дитини.

Принципи технології розвивального навчання Л. В. Занкова:

- Провідна роль теоретичного знання;
- Навчання на високому рівні складності;
- Поступ у вивченні матеріалу швидкими темпами (протест проти багаторазового одноманітного повторення заради заучування);

- Усвідомлення процесу навчання (рефлексією);
- Включення в процес навчання не тільки раціональної, а й емоційної сфери;
- Проблематизація змісту;
- Варіативність та індивідуальний підхід.

Поняття «розвиваюче навчання» може вважатися змістовним узагальненням (за теорією Василя Васильовича Давидова).

Його зміст, смислове значення, взаємозв'язок з основними психолого-педагогічними категоріями розкриваються в ряді визначень-узагальнень.

Узагальнення 1. Під розвивальним навчанням розуміється новий, активно-діяльнісний спосіб навчання, що йде на зміну пояснювально-ілюстративного способу.

Узагальнення 2. Розвивальне навчання враховує і використовує закономірності розвитку, пристосовується до рівня і особливостей індивіда.

- **Узагальнення 3.** У розвиваючому навчанні педагогічні впливи випереджають, стимулюють, направляють і прискорюють розвиток спадкових даних особи.
- **Узагальнення 4.** У розвиваючому навчанні дитина є повноцінним суб'єктом діяльності.

- **Узагальнення 5.** Розвивальне навчання спрямоване на розвиток всієї цілісної сукупності якостей особистості.
- **Узагальнення 6.** Розвивальне навчання відбувається в зоні найближчого розвитку дитини.

Дитина - суб'єкт свого розвитку. У технології розвивального навчання дитині відводиться роль самостійного суб'єкта, що взаємодіє з навколишнім середовищем та включає всі етапи діяльності: цілеспрямованість, планування та організацію, реалізацію цілей і аналіз результатів діяльності. Кожен з етапів вносить свій специфічний внесок у розвиток особистості.

У діяльності цілеспрямованості виховуються: досягнення поставленої мети, гідність, честь, гордість, самостійність, свобода.

При плануванні: самостійність, воля, творчість, творення, ініціатива, організованість.

На етапі реалізації цілей: працьовитість, майстерність, старанність, дисциплінованість, активність.

На етапі аналізу формуються: відносини, чесність, критерії оцінки, совість, відповідальність, обов'язок

Тільки у повноцінній діяльності суб'єкта досягається розвиток самостійності, позитивної Я-концепції, морально-вольової сфери особистості, відбувається самореалізація, самозмінна. Тому однією з основних цілей розвивального навчання є формування суб'єкта навчання.

Специфічний результат розвиваючого навчання полягає у вільному розвитку кожного учня як суб'єкта навчання і як особистості.

Про результати розвиваючого навчання судять по зрушеннях у розвитку кожного окремого учня.

Розвивальне навчання доповнює, а не відкидає традиційні та інші типи навчання, педагогічну технологію, інформаційно – ілюстративне навчання, так як кожен з них вирішує специфічні завдання.

Коли дитина набуває здатності вчитися, то з цього моменту вона перестає бути веденою дорослою людиною.

Вона стає людиною, яка також може навчати самого себе, змінювати себе.